

Nationalpark Mols Bjerger
Grenåvej 12
8410 Rønne.

Fremsendt pr. mail til mols@danmarksnationalparker.dk

6. juni 2017

Høringsvar vedr. Forslag til Nationalparkplan 2018-2024 for Nationalpark Mols Bjerger

Friluftsrådet har med stor interesse modtaget og læst 'Forslag til Nationalparkplan 2018-2024 for Nationalpark Mols Bjerger'. Rådet har rettet særlig opmærksomhed på forslaget's indsatser vedrørende friluftsliv, natur og formidling, som er helt centrale emner for Friluftsrådet.

Indledningsvis vil Friluftsrådet gerne rose forslaget til nationalparkplanen, der på fornuftigvis dækker nationalparkens formål og målsætninger, og som generelt fremstår med flotte intentioner.

Friluftsrådet betragter forslaget til nationalparkplanen som en overordnet og rummelig plan, der efterlader et råderum. Alligevel savner Friluftsrådet flere konkrete tiltag og mere skarpe prioriteringer af indsatser i planperioden, især på friluftsområdet.

Friluftsliv i Nationalparken

Friluftsrådet er glade for, at friluftslivet er en særlig prioritet i nationalparken, og vil gerne udtrykke glæde over udviklingen af vilkår og muligheder for friluftslivet i nationalparken igennem den seneste planperiode. Rådet har en positiv oplevelse af den måde arbejdet i nationalparken har udviklet sig, og mener der igangsættes gode tiltag til glæde for de mange besøgende, som kommer i parken.

Rådet værdsætter de tiltag, der har sikret etablering af ridestier, handicapshelter, diverse stiftorløb, slæbested, brug af el-cykler og arbejdet med Junior Ranger ordningen, som Friluftsrådet er involveret i.

Ligeledes er Friluftsrådet glade for, at der arbejdes på at tiltrække flere brugergrupper til området, så flere friluftsudøvere kan få glæde af den natur og de oplevelsesmuligheder, der er i nationalparken. Samtidig anerkender vi de udfordringer, nationalparken allerede nu står overfor grundet de mange forskellige interesser og stor aktivitet i området, især i selve Mols Bjerger. Som led i det fokus på at løse op for disse udfordringer, som nationalparkplanen præsenterer, opfordrer vi til, at der arbejdes målrettet med at sprede aktiviteterne ud i resten af nationalparken gennem planlægning og etablering af bedre friluftsfaciliteter i de resterende dele af parken. En sådan udvikling vil medvirke til at forebygge konflikter mellem brugere og sikre en mindre belastning på de mest populære områder.

Nationalparken ser et stigende antal typer af friluftaktiviteter og tiltrækker mange brugere af både organiserede og uorganiserede friluftsudøvere. Friluftsrådet mener, at det med denne udvikling er påkrævet for nationalparken at etablere flere partnerskaber med centrale friluftaktører, -foreninger og –organisationer, der kan medvirke til at sikre dialogen mellem de mange brugere af området, sikre, at der er plads til alle og således medvirke til at forebygge konflikter.

Konflikthåndtering og –forebyggelse

Friluftsrådet mener, at samarbejde mellem de mange brugere i nationalparken og videndeling er vigtige elementer i indsatsen for at medvirke til, at der forekommer så få konflikter inden for parken som muligt.

Friluftsrådet opfordrer nationalparken til at have et fortsat fokus på at formidle rammerne for god adfærd og hensynsfuld færden samt udbredelse af kendskab til både de regler, der gælder for færdsel samt nationalparkens 'Code of Conduct', så der er plads til alle brugere.

Da nationalparken også besøges af mange friluftsudøvere, som ikke er organiserede i foreninger eller lignende, er det vigtigt, at denne formidling af hensynsfuld færden og nationalparkens 'Code of Conduct' også når de uorganiserede brugere, eksempelvis ved opsætning af skilte på shelters, toiletbygninger mm.

Endelig vil Friluftsrådet igen fremhæve, at intelligent planlægning af eksempelvis stiforløb og placering af faciliteter og støttepunkter vil kunne medvirke til at kanalisere rekreativ færdsel uden om sårbare naturområder eller tungt belastede områder, hvilket vil betyde færre konflikter imellem benyttelse og beskyttelse af naturen.

Kystfriluftsliv

Nationalparken udmærker sig ved den forskellige kystnatur og de mange kyststrækninger. Friluftsrådet deler derfor overbevisningen om, at der ligger et stort potentiale i kystfriluftslivet i Nationalpark Mols Bjerge, og vil derfor gerne rose nationalparkplanen for at prioritere en styrkelse af de kystrelaterede aktiviteter og sikring af støttepunkter for kystfriluftsliv.

Vi ser derfor med stor tilfredshed på de mange positive projekter og tiltag, der er henholdsvis igangsat og gennemført til fordel for de rekreative interesser. De er medvirkende til, at der er skabt bedre oplevelsesmuligheder og faciliteter for kystzonens brugere, samt forbedret tilgængelighed for handicappede og bedre formidling af de mange muligheder.

Nationalparken ønsker i den kommende planperiode at styrke aktivitetsniveauet i forhold til maritime og kystrelaterede aktiviteter og i det hele taget styrke friluftsmulighederne i kystzonen. Det er en udvikling, Friluftsrådet støtter. Friluftsrådet mener ligeledes, det er positivt med det præsenterede fokus på, hvordan kystzonen og de kystrelaterede aktiviteter aktivt kan medvirke til at opfylde nationalparkens formål. Rådet anbefaler, at man i denne udvikling sikrer en god dialog med de enkelte brugergrupper og sammen med dem sørger for at planlægge for de kystrelaterede aktiviteter, for på den måde at undgå potentielle konflikter ved brugen af området.

Friluftsrådet støtter planerne om at genskabe et stenrev i Ebeltoft Vig, eftersom det kan sikre et alsidigt havmiljø og biodiversitet til glæde for mange, herunder sikre spændende sportsfisker- og dykkeroplevelser. Vi opfordrer til, at den konkrete placering af revet og metode til etablering bestemmes i dialog med henholdsvis fiskere og dykkere, og andre aktører, som kender forholdene i området og som derfor vil kunne kvalificere beslutningen.

Kortlægning og overvågning

Friluftsrådet vil gerne rose planen for dets fokus på kortlægning, overvågning og evaluering. Det er dog i udpræget grad naturen, der er i fokus, og vi vil derfor gerne opfordre til, at indsatsen for at kortlægge

friluftslivet, friluftsfaciliteter og støttepunkter til friluftslivet prioriteres. En sådan kortlægning kan skabe overblik over eksisterende muligheder for friluftsliv, berørte interesseområder og den fremadrettede planlægning for friluftslivet. Det giver mulighed for at udnytte hidtil uopdagede synergieffekter mellem de forskellige brugergrupper, og kan samtidig medvirke til, at brugerkonflikter forebygges

Med det overblik en sådan kortlægning giver, kan nationalparken sikre kvalitetsoplevelser under hensyntagen til alle andre interesser.

I en sådan proces stiller Friluftsrådets lokale kreds sig gerne til rådighed med det kendskab til området og det netværk til diverse friluft aktiviteter, som findes i kredsen.

Digital kortapplikation

Friluftsrådet er glade for, at der er udviklet en digital kortapplikation til mobiltelefon, og støtter at denne fremadrettet skal udvikles i takt med udbygningen af nationalparkens friluftsfaciliteter.

Dog kan der være store problemer med dækning til mobiltelefoner i området, hvilke kan besværliggøre brugen af applikationen. Friluftsrådet finder det derfor interessant, at der er stillet et forslag til fredningsnævnet om, at der kan rejses en sendemast, der af udseende ligner en flagstang, og som kan benyttes til dette. Således undgår man at skæmme den visuelle oplevelse i området for meget med en stor sendemast.

Med en udvikling af kortapplikationen vil Friluftsrådet anbefale, at der hermed sikres bedre kortlægning af friluftsmuligheder, faciliteter og andre interessepunkter. Vi anbefaler, at alle faciliteter, stier, veje, shelters, bade- og fiskebroer mm. markeres og mærkes med klare tilkendegivelser af, om de er handicapvenlige, familievenlige, egnede for gangbesværede etc.

Tilmed kan applikationen udvikles til også at rumme informationer om de gældende regler i nationalparken samt gode råd og vejledninger til færdsel i nationalparken og nationalparkens 'Code of Conduct'.

Formidling

Friluftsrådet påskønner nationalparkens ønsker om at samarbejde med lokale formidlingsaktører, og at nationalparken har opbygget et nationalparknetværk for formidlingsaktører.

Dog vil Rådet gerne påpege, at der i dag ikke er reel naturformidling i nationalparkens regi, men at det varetages af enten frivillige eller private aktører. Denne vigtige opgave i at skabe forståelse og indsigt i nationalparkens natur, formidle viden om brugen af området og give gode oplevelser i nationalparkens alsidige natur, mener Friluftsrådet, at nationalparken selv bør varetage og derigennem styrke og sikre på længere sigt.

Trafikale forhold

De trafikale forhold i Mols Bjerge er en stor udfordring for nationalparken, og Friluftsrådet ser positivt på det fokus, der er på planlægning for de trafikale forhold i parken, herunder indsatsen for at begrænse biltrafik til udvalgte områder.

Flere steder i nationalparken er der behov for trafikseparering. Det er gældende for flere forskellige typer friluft aktiviteter, herunder eksempelvis vandrere, ryttere og cyklister, som ønsker at kunne færdes uden at blive generet af blandt andet biler – og uden at genere andre friluftsudøvere.

Der er allerede etableret mange gode cykelstier, men for at kunne kanalisere trafikken til de områder, som vil være hensigtsmæssig og interessant for cyklister mangler der stadig mange. Dertil kommer, at der mangler mange og bedre parkeringspladser, som leder bilerne de retter steder hen og opfordrer besøgende til at lade bilerne stå, når de skal opleve naturen i nationalparken.

Ridestier er også et område, som kan udvikles, således at ryttere får bedre muligheder for at opleve området og uden at genere andre brugere.

Friluftsrådet opfordrer til at der udvikles en masterplan for stiu udvikling, som udgør den overordnede planlægning for udviklingen af de kommende stisystemer, og som vil kunne være anvisende i dialogen med de mange private lodsejere, der skal involveres i udbygningen af stinettet.

Til udvikling af en sådan masterplan foreslår Friluftsrådet, at der nedsættes en sti-arbejdsgruppe, og Friluftsrådets lokale kreds bidrager gerne til arbejdet i en sådan gruppe.

Øvrige udviklingsmuligheder

Friluftsrådet ser frem til at bidrage til udviklingen af Nationalpark Mols Bjerge igennem den næste planperiode. Med det kendskab Friluftsrådet har til nationalparkens område og de potentialer, der ligger her, har vi følgende forslag til øvrige udviklingsmuligheder:

Naturskjul: Friluftsrådet anbefaler, at der arbejdes med muligheden for at etableres såkaldte naturskjul, der tillader oplevelser helt tæt på naturen uden at dyrelivet generes af dette. Der er udviklet forskellige modeller for disse typer skjul, og nationalparken kan derfor arbejde med at se på hvilke typer, der passer bedst til området og den type natur, man gerne vil kunne vise. Disse skjul udgør tilmed en god formidlingsplatform, eftersom der er mulighed for at opsætte blandt andet tavler med viden om den natur, man oplever i skjulene.

Fugletårne: Friluftsrådet mener, at der med fordel kunne opsættes flere, diskrete fugletårne i nationalparken på forskelligartede lokationer, som vil give mulighed for at opleve områdets rige fugleliv.

Opret et "Find Vej i Nationalpark Mols Bjerge": Dansk Orienterings-Forbund har udviklet konceptet "Find vej i...", som kunne etableres i Nationalpark Mols Bjerge for på diskret måde at lave spændende ruter i nationalparken til glæde for såvel erfarne orienteringsløbere som skoleklasser, turister med flere.

Konceptet etableres ved opsætning af røde træpæle, der er forsynet med et nummer og tre kodebogstaver, som er unikke for den enkelte pæl. Ud fra disse pæle bruger man et orienteringskort og kan lave ruter i forskellige sværhedsgrad. Pælene kan også forsynes med QR koder, der kan lede over til formidling, når man står ved en pæl. Mange steder bruges dette koncept i folkeskoleregi, hvor skoleklasser og lejrskoler lærer om brug af kompas og kort.

Junior rangers ordning: Friluftsrådet er begejstret for udviklingen af Junior Ranger ordningen, som sker i regi af Nationalpark Mols Bjerge, og som Friluftsrådet støtter og følger. Friluftsrådet minder om, at udviklingen af denne ordning sker med blik for, at den skal kunne udrulles i andre nationalparker og eventuelt i kommuner, og opfordrer derfor til at udviklingen bliver dokumenteret og evalueret, og at det indtænkes i processen, at ordningen skal være relevant for andre nationalparker og andre aktører.

Udvidelse af Nationalparken: Friluftsrådet finder det naturligt, at der arbejdes hen imod at udvalgte områder, der i dag ligger uden for nationalparken, på sigt indoptages i nationalparken. En udfyldning af nogle af de huller, der i dag eksisterer i nationalparkens afgrænsning, vil give mulighed for mere sammenhængende friluftsoplevelser, og for at sprede aktiviteterne i området mere ud. Friluftsrådet opfordrer derfor til at se på muligheden for at inddrage relevante områder, hvilket naturligvis fortsat skal afstedkommes ad frivillighedens vej. En oplagt mulighed er det område ved Helgenæs, som Naturstyrelsen ejer. En inddragelse af dette område i nationalparken vil være en positiv udvikling for friluftslivet, da området byder på gode friluftsmuligheder.

Med venlig hilsen,
på vegne af Friluftsrådet

Torbjørn Eriksen
Vicedirektør

Thorkil Danielsen
Kredsbestyrelsesmedlem, kreds Østjylland